

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KAHVERENGİ KOKARCA
(Halyomorpha halys)

EYLEM PLANI

(2023-2025)

1. HEDEF	Bakanlığımızca Kahverengi kokarca ile mücadelede saha organizasyonun sağlanması ve etkin mücadele yapılması
2. AMAÇ	Kahverengi kokarca ile Entegre Zararlı Yönetimi Prensipleri kapsamında mücadelenin bir bütün olarak daha genişletilmiş ve kapsamlı bir organizasyon ile yürütülmesi. Zararlının mücadelesinde ilgili kamu kurumları, KİT ve STK'lar ile işbirliği yapılması.
3. SÜRE	3 Yıl (2023-2025)
4. FAALİYETLER	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışma Gruplarının Oluşturulması • Araştırma Faaliyetleri • Eğitim, Yayın ve Kamuoyu Bilgilendirme Faaliyetleri • Popülasyon Takibi ve Mücadele Çalışmaları <ul style="list-style-type: none"> ○ Biyosidal ürün ruhsatlandırılması ○ Faydalı böcek üretimi ve salımı ○ Tuzakla takibi ○ Kışlak yerleri ve açık alanda mücadele • Denetim ve İzleme Faaliyetleri • İzleme ve Değerlendirme
5. FAALİYET DETAYLARI	ÇALIŞMA GRUPLARININ OLUŞTURULMASI
	<p><u>Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (GKGM)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kahverengi kokarca ile mücadele çalışma gruplarının oluşturulması, • Tüm çalışmaların koordine edilmesi ve yürütülmesinin sağlanması.
	ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ
	<p><u>Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kahverengi Kokarca mücadelesinde “öncelikli ihtiyaçlara” yönelik yeniliklerin ve gelişmelerin takip edilmesi, olası mücadele metodlarının araştırılması için projelerin hazırlanması ve bu konuda proje çağrılarına çıkılması, • Araştırmalardan elde edilen bulguların ve sonuçların uygulamaya aktarılması için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması,

- Öncelikli mücadele alanlarının belirlenmesi için riskli bölgelerde popülasyon takibinin yapılması,
- Görevlendirilen Araştırma Enstitüleri tarafından klasik biyolojik mücadele çalışmalarında ihtiyaç duyulan parazitoitlerin üretimi ve salımının planlaması ve yapılması,
- Feromon ve tuzak geliştirilmesi ve ruhsatlandırılması,
- Entomopatojenlerin geliştirilmesi.

Sağlık Bakanlığı-İl Sağlık Müdürlükleri

- Kahverengi kokarca ile temas sonucu olduğu iddia edilen semptomlu vakaların bu böcek ile ilişkisinin bulunup bulunmadığının tespit edilmesi ve şayet insan sağlığı açısından riskli bir durum varsa alerjik reaksiyon gösterebilecek hassas kişilere yönelik bilgilendirmelerin yapılması veya önlemlerin belirlenmesi.

İhracatçı Birlikleri, Ziraat Odaları, Üretici Birlikleri ve Tarımsal Amaçlı Kooperatifler

- Mücadeleye yönelik AR-GE projelerine ve mücadele faaliyetlerine destek sağlanması.

Ticaret Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları, Üniversitelerin Teknoloji Ofisleri

- Mücadeleye yönelik AR-GE projelerinin finansmanına destek sağlanması, özellikle mekanik mücadelenin daha etkin yapılabilmesi için böcek toplama makinesi (D-Vac vb.) böcek toplama aletleri ile ilgili AR-GE çalışmalarının başlatılması, desteklenmesi ve kullanıma sunulması.

EĞİTİM, YAYIM VE KAMUOYU BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ

İl Tarım ve Orman Müdürlükleri

- Zararlının kışlama döneminde (Eylül-Nisan arası) farkındalık oluşturma çalışmalarının yapılması amacıyla kamuoyu bilgilendirmesine yönelik olarak eğitim materyali (afiş, broşür vb.) dağıtımını yapılarak mutlak toplantıların yapılması,
- Kışlama dönemindeki zarar, çiftçilerin yanında bölge halkını da ilgilendirdiği için mücadele bölgesinde ikamet edenlerin topyekûn kışlaklardaki mekanik mücadele çalışmalarına katılımının sağlanması.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Yapılan çalışmalar hakkında kamuoyunun belli aralıklarla bilgilendirilmesi.

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

- Saha çalışmalarının tanıtımı, kamu spotu, eğitim filmi, liflet, afiş gibi, eğitim ve yayım materyallerinin çoğaltılması ve gerekli yayım ve bilgilendirme faaliyetlerinin yürütülmesi.

Belediyeler

- Kahverengi kokarca mücadelesi ve önleyici tedbirlerin alınması için ihtiyaç duyulabilecek mücadele programına gerekli destek verilmesi, toplantı salonu, toplu taşıma ihtiyacı, broşür/bildiri, afiş vb. araç gereçlerin temini konusunda katkı sağlanması.

İhracatçı Birlikleri, Ziraat Odaları, Üretici Birlikleri ve Tarımsal Amaçlı Kooperatifler

- Üye üreticilerinin bilgilendirilmesi ve koordine edilmesi,
- Kahverengi kokarca mücadelesi ve önleyici tedbirlerin alınması için ihtiyaç duyulabilecek liflet, afiş vb. araç gereçlerin temini ve dağıtımını konusunda katkı sağlanması.

Ticaret Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları, Üniversitelerin Teknoloji Ofisleri

- Üyelerinde ve üreticide farkındalık oluşturulması amacıyla üye üreticilerinin bilgilendirilerek koordine edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması,
- Kahverengi kokarca mücadelesi ve önleyici tedbirlerin alınması için ihtiyaç duyulabilecek; toplantı salonu, liflet, afiş vb. araç gereçlerin temini konusunda katkı sağlanması.

Sivil toplum ve meslek kuruluşları

- İl/İlçe Müdürlüklerinin mücadele faaliyetlerine katkı ve destek verilmesi, toplantı salonu, araç temini, ilan gibi yaygın etkiyi arttıracak desteğin verilerek etkili bir toplu mücadele yapılmasına yönelik kamuoyu bilincinin oluşturulmasına katkı sağlanması.

POPULASYON TAKİBİ VE MÜCADELE ÇALIŞMALARI

İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile İl Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri, Orman Genel Müdürlüğü birimleri, Belediyeler, Üretici Birlikleri, Ziraat Odaları, İhracatçı Birlikleri, Ticaret Odası

- Yerleşim yerlerinde ve meskenlerde yapılacak mücadelede İl Sağlık Müdürlükleri ile işbirliği yapılması,
- Nisan-Eylül ayları arasındaki aktif dönemde biyolojik mücadele yapılmayan tarımsal alanlarda ruhsatlı bitki koruma ürünlerinin teknik talimatlar çerçevesinde aksatılmadan uygulanması için takip ve telkinlerin yapılması,
- Orman alanlarında Orman Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak sürvey ve mücadele çalışmalarının yapılması.
- Sorumluluk alanlarında (paketleme tesisi, depo, garaj vb.) mekanik mücadele veya biyosidal uygulamalarının kurum kapasiteleri nispetince azami ölçüde yapılması, yaptırılması,
- İl genelinde gerekli organizasyonların zamanında yapılarak kışlaklarda ve tarımsal alanlardaki mücadelenin zamanında yapılmasının sağlanması.

Belediyeler

- Kışlak mücadelesi için belediyenin sorumlu olduğu yerleşim yerlerinde halkın uyarılması ve zararlının görüldüğü ev, işyeri, depo vb. alanlarda görevlendirilecek kişilerce toplatılıp imha edilmesinin sağlanması.

İl Sağlık Müdürlükleri

- Kahverengi kokarcaya karşı kullanılacak biyosidal ürünlerin ruhsatlandırılması veya geçici tavsiyelerin ivedilikle hazırlanarak uygulamaya sunulması,
- Kahverengi kokarcanın kapalı alanlardaki mücadelesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında ekipler oluşturularak kapalı alanlarda (özellikle kurumsal veya kamusal alanlar) biyosidal uygulamalarının uygulanabilirliğinin sağlanması.

DOĞAL DÜŞMAN AJANLARIN ÜRETİMİ

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ve Orman Genel Müdürlüğü (OGM)

- Biyolojik mücadele çalışmalarında ihtiyaç duyulan faydalı böcek üretimi ve salımının planlanması ve yapılması.

DENETİM ve İZLEME FAALİYETLERİ		
<u>Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, İl Tarım ve Orman Müdürlükleri, Koordinatör Enstitüler</u>		
<ul style="list-style-type: none"> Saha çalışmalarının yerinde kontrol ve denetiminin yapılması, Yürütülen çalışmalar ile ilgili olarak mücadele döneminde 15 günde bir, sonraki dönemlerde ise ayda 1 defa raporlama yapılması. 		
Kahverengi Kokarca İle Mücadele Faaliyetleri İş Zaman Çizelgesi		
Kısa Vade (1 Yıl)	Orta Vade (2 Yıl)	Uzun Vade(2+ Yıl)
1.Kışlak mücadelesi	1.Feromon tuzak geliştirilmesi ve ruhsatlandırılması	1. Kahverengi kokarcanın doğal düşmanlarının (Parazitoid, Entomopatojen) geliştirilmesi
2. Yerleşim yerlerinde mekanik mücadele yöntemiyle mücadele edilmesi	2. Biyolojik mücadelenin geliştirilmesi (<i>T.japonicus</i> üretimi ve salımı-TAGEM)	2. Mücadelenin sürekli ve sürdürülebilir olması.
3.Sürveylerin etkin yapılması ile mücadele zamanının duyurularak bahçe ve tarlalarda mücadele yapılmasının sağlanması	3. Mücadeleye devam edilmesi	
4. İl-İlçe Müdürlüklerinde görevli personele eğitimcilerin eğitimi şeklinde eğitim verilmesi (GKGM-TAGEM (Enstitü Müdürlükleri)) Kasım-2023 – Mayıs-2024	4. Hizmet içi eğitimlerin belli aralıklarla yapılması	
5.Kamu spotu hazırlanması	5. Teknik altyapının yeterli hale getirilmesi	
6. Afiş, liflet, eğitici video hazırlanması		
7. Biyosidal ürünlerin tavsiyesinin hızlandırılması (Sağlık Bakanlığı)		
8. Mekanik mücadele için böcek toplama aletlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi (TAGEM-Özel Sektör)		
9. Yerelde bütçe, alet, ekipman ve işçilik için organizasyon ve teknik koordinasyonun sağlanması		